

UNIwersytet GDAŃSKI
Wydział Filologiczny
Kierunek: Etnofilologia kaszubska

INFORMACJE OGÓLNE O PROGRAMIE KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku:

Etnofilologia kaszubska, specjalność nauczycielska lub studia bez specjalności.

Obszar kształcenia:

Etnofilologia kaszubska w Uniwersytecie Gdańskim to kierunek studiów sytuujący się na pograniczu dwóch obszarów kształcenia: nauk humanistycznych oraz nauk społecznych (ze zdecydowaną dominacją tych pierwszych). Studia na kierunku są realizowane w sposób określony programem kształcenia.

Poziom kształcenia:

Kierunek Etnofilologia kaszubska jest realizowany na studiach pierwszego stopnia. Zakłada się kontynuację kształcenia na studiach II stopnia, byłoby to wskazane szczególnie w odniesieniu do kształcenia nauczycieli, którzy chcąc uczyć w szkołach ponadpodstawowych, muszą posiadać tytuł magistra.

Forma studiów:

Kierunek Etnofilologia kaszubska jest realizowany w formie studiów stacjonarnych. Zakłada się możliwość rozszerzenia form studiów w kolejnych latach na studia niestacjonarne, jeśli istotnymi okażą się potrzeby społeczne w tym zakresie.

Liczba semestrów i punktów ECTS:

Studia na kierunku Etnofilologia kaszubska trwają 6 semestrów. W celu uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia program kształcenia przewiduje uzyskanie 180 punktów ECTS.

Profil kształcenia:

Kierunek Etnofilologia kaszubska jest kierunkiem o **profilu praktycznym**, głównymi interesariuszami zewnętrznymi kierunku są: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie (trzymające pieczę nad nauczaniem języka kaszubskiego w szkołach), Kaszubski Uniwersytet Ludowy w Wieżycy, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Radio Kaszëbë. Utworzenie kierunku było związane z potrzebami środowiska kaszubsko-pomorskiego zgłaszającego od lat pod adresem uczelni oczekiwanie uruchomienia kształcenia nauczycieli języka kaszubskiego oraz specjalistów w zakresie animacji kulturowej i medialnej, potrafiących pracować w środowisku kaszubskim, a więc legitymujących się biegłą znajomością języka kaszubskiego. Wybór profilu kształcenia służy zdobywaniu umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy w placówkach oświatowych i kulturalnych, w mediach kaszubskich czy też instytucjach związanych z promocją regionu, ponad 50% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie studiów służy zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych.

Kształcenie w specjalności nauczycielskiej przygotowuje do nauczania dwóch przedmiotów w szkole podstawowej: języka kaszubskiego i języka polskiego, a drugi moduł (studia bez specjalności)

– równoważny w liczbie punktów ECTS modułowi dydaktycznemu – pozwala studentowi etnofilologii kaszubskiej osiągnąć kierunkowe efekty kształcenia i posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pożądane w zawodach wykonywanych w różnych instytucjach kultury i promocji regionu.

Tytuł zawodowy absolwenta:

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Etnofilologia kaszubska uzyskuje tytuł zawodowy licencjata. Uzyskanie tego tytułu jest równoznaczne z uzyskaniem kwalifikacji i potwierdzającego to dyplomu; w szczególności oznacza osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia założonych dla kierunku oraz pozwala mu kontynuować studia na poziomie magisterskim na wybranym uniwersytecie w Polsce lub w innych krajach europejskich. Absolwent studiów będzie specjalistą w zakresie praktycznej znajomości języka kaszubskiego. Absolwent studiów specjalności nauczycielskiej będzie posiadał uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* z 17 stycznia 2012 r. (Dz. U z 2012 r. nr 25, poz. 131).

Po ukończeniu studiów licencjackich na kierunku Etnofilologia kaszubska absolwent będzie mógł kontynuować naukę na studiach II stopnia na UG na kierunkach filologicznych lub kulturoznawstwie, na Wydziale Nauk Społecznych na kierunkach: pedagogika, socjologia, politologia oraz na Wydziale Historycznym na kierunkach historia i etnologia. W każdym z powyższych przypadków będzie miał możliwość poszerzenia swojej wiedzy teoretycznej i zawodowej, w tym także wiedzy o kulturze regionu.

Dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia:

Kierunek Etnofilologia kaszubska ze względu na swoją specyfikę sytuuje się na pograniczu dwóch dziedzin nauk: humanistycznych i społecznych.

Lp.	Dziedzina lub dziedziny nauki, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia	Udział procentowy
1.	Nauki humanistyczne	80%
2.	Nauki społeczne	20%
SUMA		100 %

W przypadku dziedziny nauk humanistycznych efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku Etnofilologia kaszubska odnoszą się do następujących dyscyplin: literaturoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, a także (w mniejszym stopniu) do historii, filozofii i etnologii.

Z kolei w przypadku dziedziny nauk społecznych efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku Etnofilologia kaszubska odnoszą się do następujących dyscyplin: socjologia, psychologia, pedagogika, nauki o mediach. Wiedza w zakresie nauk społecznych jest przede wszystkim powiązana z kształceniem kompetencji zawodowych tak nauczycieli, jak i pracowników mediów czy też kaszubskich instytucji kultury. Jednocześnie jednak jest to wiedza niezbędna dla wszechstronnego i całościowego poznania społeczności kaszubskiej, bez czego kompetentne wypełnianie późniejszych ról zawodowych byłoby niemożliwe. Student Etnofilologii kaszubskiej musi poznać m.in. historyczne i współczesne procesy kształtowania się społeczności kaszubskiej, zmiany w niej zachodzące, specyfikę kultury, uwarunkowania funkcjonowania kaszubskich instytucji, ideowy i organizacyjny wymiar kaszubskiego ruchu regionalnego itd. Tym samym, wykraczając poza tradycyjnie rozumianą wiedzę humanistyczną, w tym głównie filologiczną i literaturoznawczą (która

jednak pozostaje podstawą kształcenia) i ubogacając ofertę kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska o wiedzę z zakresu nauk społecznych, tworzymy unikatowy produkt edukacyjny.

Ogólne cele kształcenia, w tym określenie możliwości zatrudnienia absolwentów oraz kontynuacji ich kształcenia:

Głównym celem kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska na stopniu pierwszym jest uzyskanie rozbudowanych kompetencji w obszarze językoznawstwa, literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznej znajomości języka kaszubskiego, znajomości literatury i kultury kaszubskiej, a także w wyodrębnionych zakresach wiedzy i umiejętności z innych dziedzin związanych z pracą w instytucjach oświatowych i kulturalnych. Co do szczegółów są to:

1. w zakresie kompetencji językoznawczych: obszar zagadnień z gramatyki, historii i kultury języka polskiego i kaszubskiego i wiedzy o komunikacji językowej, a także teoretycznej problematyki językoznawczej umożliwiającej pogłębione studia lingwistyczne;

2. w zakresie kompetencji historycznoliterackich: obszar zagadnień z historii literatury kaszubskiej i polskiej, obejmujący czasy dawne i zagadnienia literatury najnowszej;

3. w zakresie kompetencji teoretycznoliterackich: obszar podstawowych zagadnień metodologicznych badań literaturoznawczych pokrywający pola poetyki, analizy i interpretacji tekstów literackich oraz teorii literatury;

4. w zakresie kompetencji kulturoznawczych: obszar zagadnień z historii kultury kaszubskiej ze szczególnym uwzględnieniem tła polskiego oraz podstawowych zagadnień metodologicznych badań międzykulturowych i wielokulturowych (ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości).

5a. Kształcenie w zakresie specjalności nauczycielskiej przewiduje dodatkowo uzyskanie uprawnień do nauczania przedmiotu język kaszubski i język polski w szkole podstawowej (w rozumieniu rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów przygotowujących do kształcenia w zawodzie nauczyciela), poprzez uzyskanie wymaganych na mocy wyżej wymienionego rozporządzenia kompetencji psychologiczno-pedagogicznych i w zakresie dydaktyki szczegółowej.

5b. Kształcenie z uwzględnieniem modułu fakultatywnego (studia bez specjalności) związane jest ze zdobyciem poszerzonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie funkcjonowania instytucji kultury i współczesnych mediów, mechanizmów animowania i organizowania aktywności kulturalnej mieszkańców regionu; realizację modułu umożliwia ścisła współpraca z interesariuszami zewnętrznymi kierunku (gwarancja organizacji indywidualnego toku studiów studenta i trzymiesięcznych efektywnych praktyk w siedzibie interesariusza).

Absolwent kierunku Etnofilologia kaszubska na stopniu pierwszym jest specjalistą w zakresie: literatury, nauki o języku i kultury (w wymiarze symbolicznym i instytucjonalnym) z uwzględnieniem komunikacji międzykulturowej. Jest przygotowany do kontynuowania nauki na drugim stopniu studiów na wybranym uniwersytecie w Polsce lub w innych krajach Europejskiego Obszaru Kształcenia lub do podjęcia pracy w instytucjach oświatowych (nauczyciela języka kaszubskiego i polskiego w szkole podstawowej), kulturalnych (animator lub menedżer kultury w publicznych i prywatnych instytucjach związanych z kulturą), w regionalnych mediach i wydawnictwach w szczególności w roli redaktora w wydawnictwach publicznych lub naukowych, dziennikarza w lokalnych mediach tradycyjnych i internetowych. Wysokie kompetencje językowe pozwalają absolwentowi Etnofilologii kaszubskiej na wybór pracy spośród szerokiego wachlarza zawodów związanych z szeroko rozumianą komunikacją społeczną.

Informacja o strukturze programu kształcenia:

Program kształcenia na kierunku studiów Etnofilologia kaszubska poza *Informacjami ogólnymi* obejmuje:

- Opis zakładanych efektów kształcenia pn. *Macierz*, czyli zestawienie efektów obszarowych i kierunkowych wraz z przypisanymi im przedmiotami;
- Plan studiów.
- Opis procesu kształcenia prowadzący do uzyskania zakładanych efektów kształcenia, na który składa się komplet sylabusów przedmiotów realizowanych na kierunku wraz z szczegółowymi informacjami o sposobach i formach realizacji zajęć, sposobach i formach ich zaliczenia oraz sposobach weryfikacji zakładanych efektów kształcenia

Sposoby weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia:

Nadrzędnym sposobem oceny osiągnięć studenta na kierunku Etnofilologia kaszubska są egzaminy i zaliczenia z oceną, a zwieńczeniem procesu dydaktycznego jest praca dyplomowa oraz ustny egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa pisana jest po kaszubsku, egzamin odbywa się po polsku i po kaszubsku. Sposoby oceniania, skala ocen, zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów są zgodne z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Gdańskiego (tekst ujednoczony z dnia 27 kwietnia 2017 r.). Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie wymaganej w toku studiów liczby punktów ECTS i przedłożenie pracy dyplomowej. Komisja sporządza protokół z egzaminu dyplomowego, w którym zapisane są pytania egzaminacyjne, oceny z odpowiedzi oraz z pracy. Pozytywna ocena na dyplomie oznacza osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia założonych dla kierunku.

Ważnym elementem sprawdzania zakładanych efektów kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska jest systematyczna weryfikacja efektów kształcenia na każdym przedmiocie, do najczęściej stosowanych prace kontrolnych należą: 1) prace pisemne: analizy i interpretacje, recenzje, rozprawki, analizy porównawcze, kolokwia, projekty dotyczące wybranych problemów literaturoznawczych, językoznawczych, kulturowych, testy sprawdzające znajomość lektur, dziennik praktyk; 2) prace ustne: referaty i prezentacje, recytacje i wystąpienia retoryczne, etiudy dramatyczne, aktywność na zajęciach; 3) prace praktyczne: prezentacje multimedialne, prowadzenie lekcji wg własnego scenariusza lekcji, przygotowanie uroczystości szkolnych, zaplanowanie i przeprowadzenie wycieczki szkolnej, przygotowanie zajęć edukacyjnych (kaszubistycznych) w siedzibie interesariusza zewnętrznego, prace edytorskie i/lub dziennikarskie. Zakłada się, że studenci Etnofilologii kaszubskiej w toku studiów oraz we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi muszą przygotować min. jeden projekt grupowy. Program kształcenia zarówno studiów nauczycielskich jak i studiów bez specjalności wymaga zaliczenia praktyk – zob. dalej.

Szczegółowe informacje na temat sposobu i kryteriów oceny i weryfikacji efektów kształcenia znajdują się w sylabusach do poszczególnych przedmiotów.

Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje) kandydata:

Na stacjonarne studia I stopnia kierunku Etnofilologia kaszubska obowiązuje konkurs świadectw dojrzałości. Pod uwagę brane są następujące przedmioty: język polski (mnożnik przedmiotu 0,5), język obcy (mnożnik przedmiotu 0,2) jeden przedmiot do wyboru spośród: język kaszubski, historia, WOS, historia sztuki, filozofia, matematyka, geografia, fizyka/ fizyka i astronomia, biologia, drugi język obcy (mnożnik przedmiotu 0,3).

1. Znajomość języka kaszubskiego nie jest wymagana.
2. Wynik egzaminu mnoży się przez mnożnik przedmiotu. Wynik egzaminu na poziomie rozszerzonym mnoży się przez mnożnik przedmiotu oraz dodatkowo przez współczynnik 1,5. Jeżeli kandydat nie zdał danego przedmiotu na egzaminie maturalnym to uzyskuje zero punktów za ten przedmiot.
3. Za egzamin dojrzałości z języka kaszubskiego przy punktacji powyżej 70% kandydat otrzymuje dodatkowo 10 pkt.

4. Laureaci Dyktanda Kaszubskiego otrzymują dodatkowo 10 pkt.
5. Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego zostaną przyjęci trzej laureaci Konkursu Wiedzy o Pomorzu organizowanego przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.
6. § 5 Uchwały Senatu określa szczegółowe zasady klasyfikacji ocen kandydatów z maturą międzynarodową IB (ust. 1 i 2), maturą europejską EB (ust. 3), kandydatów klas dwujęzycznych (ust. 4) oraz z nową maturą 2002 (ust. 5). Szczegółowe zasady klasyfikacji ocen kandydatów ze starą maturą określa § 6 Uchwały Senatu.

Różnice wobec programów kształcenia na innych kierunkach studiów prowadzonych w Uniwersytecie Gdańskim, o podobnie określonych celach i efektach kształcenia:

Etnofilologia kaszubska na poziomie studiów pierwszego stopnia realizuje niepowtarzalny zestaw efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nie tylko na Uniwersytecie Gdańskim, ale i w Polsce. Grupa przedmiotów obejmujących przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego odpowiada ścieżce kształcenia polonistycznego realizowanej na UG na kierunku logopedia (Wydział Filologiczny) i jest realizowana wspólnie, a moduł psychologiczno-pedagogiczny kształcenia nauczycieli realizowany jest wspólnie z filologią polską.

Kierunek Etnofilologia kaszubska doskonale wpisuje się w strategię Uniwersytetu. Głównym zadaniem tego kierunku jest kształcenie specjalistów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje językowe niezbędne w życiu gospodarczym, naukowym, społecznym i kulturalnym Pomorza. Rozkwit kaszubszczyzny w szkole, w kościele spowodował naturalny wzrost zainteresowania językiem i kulturą Kaszub na Pomorzu w różnych instytucjach kulturalnych i państwowych. Coraz wyraźniejszy staje się więc nie tylko brak nauczycieli, ale i profesjonalistów z odpowiednim wykształceniem uniwersyteckim w dziedzinie kulturalnej, medialnej, promocyjno-reklamowej, w urzędach (język pomocniczy w trzech gminach województwa pomorskiego), dotyczy to w dużym stopniu kompetencji językowych.

Oprócz oczywistych korzyści praktycznych uruchomienie kierunku stymuluje rozwój interdyscyplinarnej wiedzy o Kaszubach, dotyczy to również rozwijania badań naukowych nad dziedzictwem oraz współczesnym obliczem kulturowym regionu. Tym samym uruchomienie kierunku jest wypełnieniem zadania przyjętego w Strategii zmierzającego do pomnożenia kapitału intelektualnego regionu. Nie można zapominać, że Kaszuby są specyficznym regionem nie tylko w skali Polski, ale i całego basenu Morza Bałtyckiego. Region ten, rozwijane tu pomysły edukacyjne i rozwiązania instytucjonalne mogą być źródłem inspiracji dla innych społeczności mniejszościowych w Polsce oraz w krajach ościennych. W rozdziale 9 Strategii Uniwersytetu Gdańskiego pn. *Umocnienie więzi uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza* zapisano: „Ścisła współpraca Uniwersytetu z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza będzie zorientowana na obopólne korzyści w wymiarze intelektualnym, kulturowym, gospodarczym i społecznym. Uniwersytet, stając się ośrodkiem integrującym interdyscyplinarną działalność naukowo-badawczą, będzie służył regionowi swoim kapitałem intelektualnym i zasobami badawczymi. Będzie dbał o rozwój i promowanie nauki wśród mieszkańców Pomorza. Włączy się w inicjatywy prowadzące do uczynienia z Pomorza jednego z wiodących w kraju regionów pod względem innowacyjności. Będzie kształtował swą ofertę edukacyjną pod kątem regionalnego rynku pracy i potrzeb instytucji Pomorza.”

Inicjatorzy powołania kierunku Etnofilologia kaszubska uważają, że misją naukową i dydaktyczną Uniwersytetu Gdańskiego jest prowadzenie edukacji kaszubskiej na poziomie wyższym, tym samym zapewni się odpowiedni poziom kadry, niezbędnej dla podtrzymania i rozwoju kultury kaszubskiej. Od lat w środowiskach mniejszościowych w Polsce dyskutowano o utworzeniu osobnego kierunku studiów, który otrzymał roboczą nazwę „Etnofilologia”. Postulaty te były zgłaszane wielokrotnie

podczas posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz podczas posiedzeń Sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych. W 2010 r. powstał zespół roboczy, w skład którego weszli przedstawiciele środowisk mniejszościowych, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obecnie: MSWiA). Zespół ten rekomendował powoływanie na uczelniach takiego kierunku, który dostarczałby niezbędne kadry przede wszystkim do szkół, ale także do instytucji kultury, mediów i administracji. Jest to zgodne z Ustawą o Mniejszościach Narodowych i Etnicznych z 2005 r. oraz z ratyfikowaną przez Państwo Polskie *Europejską Kartą Języków Regionalnych lub Mniejszościowych*, określającą zobowiązania państw-stron do zapewnienia członkom mniejszości nauki języka oraz kształcenia w zakresie rodzimych filologii na poziomie szkolnictwa wyższego.

W trakcie prac ww. zespołu stwierdzono także, że przesłankami utworzenia kierunku „Etnofilologia” jest:

- powszechny w Polsce (z nielicznymi wyjątkami) brak form nauczania języków mniejszościowych/regionalnych jako języków rodzimych (ojczystych/ macierzystych);
- brak nauczycieli o takich umiejętnościach nauczania na wszystkich poziomach kształcenia;
- brak ciągłości nauczania, szczególnie na poziomie przedszkolnym i wyższym;
- brak nowoczesnych form nauczania języków zagrożonych (a więc w istocie wszystkich języków mniejszościowych/regionalnych), co grozi całkowitym ustaniem ich przekazu międzypokoleniowego;
- brak pozaoświatowej kadry wykształconej (etno)filologicznie: dziennikarzy, działaczy kultury, pracowników administracji itd.

Wszystkie powyższe braki dotyczą także społeczności kaszubskiej. Istniejące studia podyplomowe Nauczanie języka kaszubskiego prowadzone przez Wydział Filologiczny (pierwsza edycja w r. ak. 2012/13, w r. ak. 2017/18 piąta edycja kierownik studiów dr J. Pomierska; łącznie ok. 90 absolwentów) – kontynuacja wcześniej przez UG organizowanych form kształcenia podyplomowego: Studium Wiedzy o Pomorzu, Studium Podyplomowego Kwalifikacyjnego Pedagogiczno-Metodycznego Nauczania Języka Kaszubskiego, studiów podyplomowych pedagogiczno-metodycznych nauczania języka kaszubskiego – nie rozwiązują opisanego problemu, ponieważ 1) przeznaczone są tylko dla nauczycieli, którzy legitymują się uprawnieniami do nauczania i chcą uzyskać prawo do nauczania kolejnego przedmiotu, 2) na praktyczną naukę języka ww. studia przeznaczają ok. 30% godzin (łącznie 350), warunki rekrutacji zakładają podstawową znajomość języka kaszubskiego, 3) pozostałe przedmioty ww. studiów podporządkowane są dydaktyce języka kaszubskiego (zgodnie z programem studiów). W ten sposób z oferty kształcenia podyplomowego nie mogą skorzystać nie-nauczyciele oraz osoby z niskimi kompetencjami w kaszubszczyźnie.

W roku akademickim 2009/2010 po raz pierwszy na filologii polskiej w ramach specjalności nauczycielskiej na studiach licencjackich uruchomiona została druga specjalność: nauczanie języka kaszubskiego i wiedzy o języku i kulturze kaszubskiej; doświadczenie związane z dydaktyką tej grupy studentów dowodzi, że zainteresowanie ofertą studiów z językiem kaszubskim jest niemałe (zawsze rekrutowano ok. 20 kandydatów), a malejąca liczba studentów w powstałej grupie była spowodowana – oprócz powszechnie pojawiających się przyczyn – niewystarczającą liczbą godzin związanych z nabywaniem i doskonaleniem sprawności językowej w kaszubszczyźnie. Po czterech latach od przyjęcia pierwszego rocznika Etnofilologii kaszubskiej (2014/15) zaszła potrzeba weryfikacji planów studiów ze względu na obawy kandydatów na studia nauczycielskie nadto humanistyczne związane z zatrudnieniem (w dobie zmiany prawa oświatowego i obniżenia subwencji na nauczanie języka kaszubskiego).

Obecnie mamy do czynienia z żywiołowym rozwojem kaszubskiej edukacji językowej (z początkiem roku szkolnego 2017/18 ok. 20. tys. uczniów), ale osłabienie przekazu międzypokoleniowego sprawiło, że – paradoksalnie – mowy rodzinnej trzeba uczyć jak języka obcego: systematycznie, refleksyjnie, programowo. Dla zachowania kaszubszczyzny – na obecnym

etapie rozwoju będącej *in statu nascendi* – nieodzowne jest, aby standaryzacja języka odbywała się w procesie nauczania, co wymaga ustawicznego kształcenia kadry nauczycielskiej.

Sposób prowadzenia niektórych form zajęć:

Zajęcia dydaktyczne na uczelni prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń: audytoryjnych, laboratoryjnych, terenowych, warsztatowych, wychowania fizycznego (ogólnorozwojowych, profilowanych i rehabilitacyjnych), konwersatoriów, seminariów, lektoratów oraz w formach innych, oferowanych przez nauczycieli akademickich, takich jak egzaminowanie, konsultacje (zgodne z „ECTS Users’ Guide” European Communities 2009).

Część zajęć na studiach pierwszego stopnia kierunku Etnofilologia kaszubska odbywa się poza uczelnią, przede wszystkim praktyki studenckie, ale i zajęcia praktycznej nauki języka, częściowo zajęcia z modułu historyczno-etnograficznego, tj. w szkołach, w siedzibach muzeów, w radiu, w siedzibie ZK-P w Gdańsku, w domach kultury, w Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym (Wieżyca).

We współpracy z muzeum zostały opracowane sylabusy dla przedmiotów „Kultura kaszubska” i „Praktyczna nauka języka kaszubskiego – kultura żywego słowa”, częściowa realizacja przedmiotów w siedzibie interesariusza w Wejherowie stwarza studentom możliwość naocznej obserwacji zabytków piśmiennictwa (starodruki i rękopisy) i rzetelnych studiów kaszubologicznych. Muzeum w Wejherowie posiada najbogatszy zbiór czasopism pomorskich XIX-XX w., w Dziale Literatury, zwanym popularnie biblioteką, zgromadzono kilkadziesiąt tysięcy woluminów, m.in. szczególnie cenny zbiór dziewiętnastowiecznych prac badaczy niemieckich i słowiańskich, fundamentalnych dla historii badań kaszubszczyzny. Muzeum szczyci się posiadaniem oryginalnych zabytków piśmiennictwa kaszubskiego z XIX i XX wieku, takich jak pierwodruki i kolejne wydania dzieł F. Ceynowy, H. Derdowskiego, A. Majkowskiego, L. Heykego, J. Karnowskiego, A. Labudy, J. Trepczyka, J. Rompskiego i in. Niezwykle cenna jest posiadana przez MPiMK-P biblioteka historyka i niezwykłego Kaszuby prof. Gerarda Labudy (do jesieni 2018 Książnica Labudy), o jej kształcie decydują europejskie i ogólnopolskie uwarunkowania pracy badawczej profesora. Istotny dla dziejów kaszubskiej literatury i historii jest bogaty księgozbiór Tadeusza Bolduana, redaktora i działacza, zaangażowanego w problemy regionalne Pomorza, prof. Hanny Popowskiej-Taborskiej i in.

We współpracy z ZK-P („Pomerania”) został opracowany sylabus dla przedmiotu „Praktyczna nauka języka kaszubskiego”, Wypracowano koncepcję wyjazdów studyjnych pomyślanych jako dydaktycznie aranżowana sytuacja nauki języka. Tok studiów stwarza dogodną sytuację wyłączenia jednego dnia na wyjazdy w teren ze szczególnym uwzględnieniem następujących aspektów kształcenia: rok I – praktyczna nauka języka kaszubskiego w terenie, poznanie zasobów regionu (tu przede wszystkim Kartuzy, Bytów, Brusy; muzea, pogadanki naukowo-dydaktyczna, wywiady biograficzne), II – warsztaty w Wejherowie (z połączeniem poznania wyjątkowych zabytków piśmiennictwa w zbiorach placówki w ramach przedmiotu historia języka kaszubskiego i literatura kaszubska),, dialektologiczna wizyta studyjna na północy (Puck, Jastarnia) i południu (Chojnice), III – wyjazd studyjny etnograficzny (Wdzydze), warsztaty animacyjne w ramach przedmiotu kultura kaszubska. Kształcenie językowe, kulturowe i postawy naukowe wspomaga organizowany we współpracy z ZK-P i KUL-em obóz naukowo-językowy; doświadczenie dowodzi, że intensywna nauka języka, dogodność miejsca (zakwaterowanie w centrum regionu), spotkania z twórcami kultury i przedstawicielami kaszubsko-pomorskiego ruchu regionalnego mają duży wpływ na efektywność doskonalenia sprawności językowej, kompetencji kulturowej, jak i kształtowanie postaw tożsamościowych (tu niebagatelną rolę odgrywa intensyfikacja przeżyć w skonsolidowanej grupie).

W 2011 r. w Instytucie Filologii Polskiej powstała **Rada programowa kierunku Etnofilologia kaszubska** w składzie: dr hab. Marek Cybulski prof. UG, dr Małgorzata Klinkosz, dr Hanna Makurat, dr Justyna Pomierska (od 7.09.2015 r. kierownik nowo powołanego Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej). W pracach tego zespołu biorą udział przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych:

Lucyna Radzimińska, specjalista ds. oświaty w Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim i Tomasz Fopke, dyrektor MPiMK-P w Wejherowie, a spotkaniom poświęconym korekcie programu studiów od 2017 r. przewodniczy zastępca dyrektora IFP, dr hab. Aneta Lewińska.

Rada programowa w 2012 r. stworzyła program kształcenia na kierunku etnofilologia kaszubska zgodnie z obowiązującymi przepisami wraz z konieczną dokumentacją. Jednak kierunek został uruchomiony dopiero rok później dzięki dotacji pozyskanej z MAiC (dziś: MSWiA). W ramach dotacji z MSWiA na ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego na zadanie pn. Etnofilologia kaszubska przez pierwsze dwa lata pozyskano po 100 tys. zł, na rok 2017 – 119 tys. zł. Finansowanie ww. zadania wg kosztorysu dołączonego do wniosku obejmuje m.in. koszty uzupełnienia wynagrodzenia etatowego 4 pracowników naukowo-dydaktycznych w największym stopniu związanych z nauką języka: *praktyczna nauka języka kaszubskiego* (510), *gramatyka kaszubska* (60), *praktyczna nauka języka kaszubskiego – kultura żywego słowa* (60), *praktyczna nauka języka kaszubskiego – czytanie długich tekstów* (30) i *język kaszubski dla celów akademickich* (30) oraz innych zajęć, dla których językiem wykładowym jest język kaszubski, tj. *czytanie tekstów folkloru* i większa część zajęć z *historii literatury kaszubskiej* i *dydaktyki języka kaszubskiego*, nadto zajęcia w siedzibie interesariuszy zewnętrznych. Z ww. dotacji pokrywana jest większa część kosztów praktyk pedagogicznych (częściowo realizowanych razem ze spec. nauczanie języka polskiego jako obcego) i dydaktycznych oraz inne działania na rzecz rozwoju języka, m.in. organizacja 30 godzin wykładu (w ofercie wykładów ogólnouczelnianych), promocja kierunku, systematyczne uzupełnianie księgozbioru BUG w *cassubiana*, przede wszystkim z listy lektur obowiązkowych studentów Etnofilologii kaszubskiej (BHum).

Po trzech latach od uruchomienia kierunku (na rok 2017/18) dokonano pierwszej korekty w programie kształcenia bez zmiany efektów kształcenia (przesunięcia treści programowych w ramach przedmiotów, zmiany nazwy i podziałów godzin pomiędzy przedmiotami, połączenie realizacji z innymi kierunkami studiów na WF), natomiast w r. 2017 w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych i ocenę rynku pracy szkolnictwa podstawowego oraz analizę rekrutacji na kierunek w latach 2014-17 Rada programowa podjęła decyzję o wypracowaniu takiej konstrukcji programu kształcenia, aby absolwent Etnofilologii kaszubskiej po ukończeniu studiów był przygotowany do nauczania w szkole dwóch przedmiotów: języka kaszubskiego i polskiego; wykorzystano istniejącą ścieżkę kształcenia polonistycznego (moduł merytoryczny i dydaktyczny) wypracowany przez kierunek logopedia. Wprowadzone w programie studiów zmiany, ze względu na filologiczny charakter studiów kaszubistycznych, wymagały nieznacznej korekty efektów kształcenia.

Na Etnofilologii kaszubskiej od początku studiowało ok. ośmiu studentów w roczniku, nigdy nie uruchomiono spec. animacyjno-medialnej. Autorzy modyfikacji programu studiów żywią nadzieję, że poszerzenie uprawnień nauczycielskich i wypracowanie modułu kształcenia fakultatywnego – w ścisłej współpracy ze środowiskiem pozauniwersyteckim (interesariusze zewnętrzni), niebędącego ścieżką nauczycielską – przyczyni się do większego zainteresowania kierunkiem.

Rada programowa dalej będzie monitorować wdrażanie programu kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska oraz wnioskować o ewentualne modyfikacje programu lub jego elementów do Rady Wydziału Filologicznego. Przedstawicielem rady programowej w Radzie Wydziału jest dr hab. Aneta Lewińska, zastępca dyrektora ds. kształcenia IFP.

Informacja na temat praktyk zawodowych:

Program kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska (profil praktyczny) zarówno studiów nauczycielskich, jak i studiów bez specjalności wymaga odbycia praktyk (trzy miesiące). Praktyki nauczycielskie – zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów przygotowujących do kształcenia w zawodzie nauczyciela 30 godzin praktyk

psychologiczno-pedagogicznych i 120 godzin praktyki dydaktycznej dla języka kaszubskiego i 60 godzin dla drugiego przedmiotu: język polski, łącznie 8 ECTS – i praktyki w instytucjach kultury (12 ECTS) odbywają się w przeważającej części równoległe z realizacją zajęć w uczelni z uwzględnieniem praktyki ciągłej w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych na uczelni. Zaliczenia praktyki dokonuje kierownik praktyki na podstawie sprawozdania z praktyki oraz pozytywnej opinii z miejsca odbycia praktyki (opisowej oceny), poświadczonej podpisem/stemplem dyrektora szkoły lub instytucji przyjmującej na praktykę lub osoby przez niego upoważnionej. Specjalność nauczycielską wieńczy egzamin ze specjalności, który obejmuje swoim zakresem treści kształcenia wszystkich przedmiotów z modułu dydaktycznego (z praktyką włącznie), moduł bez specjalności wymaga zaliczenia projektu z wybranego przez studenta profilu kaszubologicznego.

Interesariusze zewnętrzni dla kierunku Etnofilologia kaszubska umożliwiają studentom odbycie praktyk. Głównymi interesariuszami zewnętrznymi dla etnofilologii kaszubskiej są: MPiMK-P w Wejherowie, KUL w Wieżycy, Radio Kaszëbë i szkoły podstawowe; w tym zakresie Rada programowa kierunku współpracuje z Biurem ds. Edukacji oraz Komisją Oświaty przy Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim, z Instytutem Kaszubskim, z Konsultantem ds. Edukacji Regionalnej w Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku. Od lat istnieją ustalenia dotyczące trybu odbywania studenckich praktyk nauczycielskich między UG a szkołami w Wejherowie, Redzie, Rumi, Kartuzach, Miszewie, Mojuszu, Bytowie itd. (pomocne w ustaleniu szkół z językiem kaszubskim w ofercie edukacyjnej jest Biuro ds. Edukacji ZK-P), kolejne porozumienia zawierane są na bieżąco. Ustalenia dotyczące praktyk studenckich zostały opracowane z MPiMK-P w Wejherowie, z Radiem Kaszëbë, z redakcją „Kuriera Bytowskiego” i miesięcznika „Pomerania”. Interesariusze wspierają dodatkowo działalność dydaktyczną na kierunku Etnofilologia kaszubska, ułatwiając udział w konferencjach metodycznych (współorganizowanych przez centrum Języka i Kultury Kaszubskiej), kolportując podręczniki do nauki języka kaszubskiego na różnych etapach kształcenia szkolnego, wydawnictwa kaszubskojęzyczne, słowniki.

We współpracy interesariuszami zewnętrznymi opracowano program dla przedmiotów: Praktyczna nauka języka kaszubskiego i przedmiotów modułu historyczno-etnograficznego. Tok studiów stwarza dogodną sytuację wyłączenia jednego dnia na naukę w terenie ze szczególnym uwzględnieniem następujących aspektów kształcenia: rok I – praktyczna nauka języka kaszubskiego w terenie (60 godzin), poznanie zasobów regionu (przede wszystkim: Kartuzy, Bytów, Brusy; muzea, pogadanki naukowo-dydaktyczne, wywiady biograficzne); rok II – warsztaty kultury żywego słowa w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie (60 godzin), wizyta studyjna w IPN (przedmiot Historia Kaszubów), wyjazd studyjny Bytów-Płotowo-Wieżyca (przedmiot Polityka językowa i etniczna w Polsce i Europie); rok III – wyjazd studyjny etnograficzny (Wdzydze), dialektologiczna wizyta studyjna na północy (Puck, Jastarnia) i południu (Chojnice), warsztaty animacyjne (przedmiot Kultura kaszubska). Zaliczenie ww. zajęć z II roku jest powiązane z realizacją projektu językowo-kulturowego włączającego studentów bezpośrednio zapotrzebowanie regionu. Konkretnie działania praktyczne w siedzibie interesariusza będą zaliczone do trzymiesięcznych praktyk studenckich.

Ponadto niebagatelne znaczenie dla kształtowania zainteresowań naukowych i pasji badawczych studentów Etnofilologii kaszubskiej ma osobisty kontakt z pracownikami nauki skupionymi wokół ww. placówek kulturalnych, muzealnych i organizacji społecznych.

Działalność naukowa lub naukowo-badawcza:

Zajęcia dydaktyczne na studiach kierunku Etnofilologia kaszubska będą odbywać się w oparciu o prowadzone w jednostce badania naukowe w dziedzinie językoznawstwa i literaturoznawstwa, także historii, socjologii, antropologii, etnologii.

Studenci będą mieli tym samym kontakt z najnowszymi osiągnięciami z zakresu historii literatury, literatury współczesnej i najnowszej, edytorstwa naukowego, teorii literatury i metodologii badań literackich, antropologii literatury oraz z zakresu innych dyscyplin, wykładanych w ramach kierunku.

W Instytucie Filologii Polskiej UG działają studenckie koła naukowe, są wyszczególnione na stronie Instytutu, administrują także własnymi stronami www i profilami w ramach serwisu facebook.

Istotną z punktu widzenia realizacji założeń dydaktyczno-naukowych będzie także współpraca z Klubem Studenckim „Pomorania”, z Kołem Młodych dydaktyków, ze Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim, stowarzyszeniem naukowym pn. Instytut Kaszubski oraz z kaszubskimi muzeami, w tym głównie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie.

Sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych:

Podczas formułowania kierunkowych efektów kształcenia Rada Programowa kierunku Etnofilologia kaszubska inspirowała się deskryptorami bolońskimi oraz ramami kwalifikacji innych krajów EU. W ramach badań naukowych socjologowie już wcześniej nawiązywali współpracę z podobnymi środowiskami za granicą w celu podpatrywania ich rozwiązań w zakresie nauki języka etnicznego (przede wszystkim z Łużyczanami w Niemczech i Fryzami w Holandii). Prof. Cezary Obracht-Prondzyński (WNS), do 2016 r. w Radzie programowej Etnofilologii kaszubskiej, był członkiem grupy roboczej ds. Etnofilologii mniejszościowych w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Sposób uwzględnienia wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów

Działania Biura Karier Uniwersytetu Gdańskiego obejmują stałe monitorowanie zawodowych karier absolwentów wszystkich kierunków funkcjonujących na Uczelni, w tym na kierunku Etnofilologia kaszubska. System monitorowania karier absolwentów działający w UG zakłada także wprowadzanie udoskonaleń i modyfikacji w samym systemie, które to zmiany opierają się przede wszystkim na wynikach analiz przeprowadzanych przez Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy

Działania Biura Karier UG obejmują stałe monitorowanie zawodowych karier absolwentów wszystkich kierunków funkcjonujących na Uczelni. Rada programowa analizuje program i plan studiów pod kątem zgodności zakładanych efektów kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska z potrzebami rynku pracy, proponowane rozszerzenie uprawnień nauczycielskich (2017) jest tego wynikiem. Pierwsze absolwentki (2017) uczą już kaszubskiego w szkole, a reforma systemu nauczania w Polsce, rozszerzając okres nauki w szkole podstawowej o kolejne dwa lata, wymusza kształcenie na poziomie studiów I st. kadr nauczycielskich o wysokich i wszechstronnych kompetencjach językowych i kulturowych.

PLAN STUDIÓW STACJONARNYCH PIERWSZEGO STOPNIA OD ROKU AKADEMICKIEGO 2018/2019

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

KIERUNEK: ETNOFILOLOGIA KASZUBSKA

nauczycielska: nauczyciel języka kaszubskiego i polskiego

specjalność

Zmiany zatwierdzone przez RW 2018 r.

PROFIL PRAKTYCZNY

Lp.	Przedmiot*	forma zaliczenia	Rozkład godzin												Razem ECTS	Razem godz.				
			I rok			II rok			III rok			Razem								
			1 semestr	2 semestr	3 semestr	4 semestr	5 semestr	6 semestr	ECT											
			W	K	ĆW	S	ECT	W	K	ĆW	S	ECT	W	K	ĆW	S	ECT			
A. GRUPA TREŚCI OGÓLNYCH I PODSTAWOWYCH***																				
1	Wychowanie fizyczne	3									30								30	0
2	Lektorat języka obcego	3	2				4				60		4						120	8
3	Historia filozofii	1	30				2												30	2
4	Wykład ogólnonaukowy**	6													30				30	2
5	Seminarium licencjackie ***	5,6													30		16		60	19
razem A			30	0	0	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	270	31
B. GRUPA PRZEDMIOTÓW KASZUBISTYCZNYCH																				
6	Praktyczna nauka języka kaszubskiego	2,4,5	1,2,3,4,5					5			120		7						120	5
7	Praktyczna nauka języka kasz. - kultura żywego słowa	3,4													30				30	1
8	Czytanie tekstów folkloru - warsztaty	2,3									30								30	2
9	Praktyczna nauka języka kaszubskiego - czytanie długich tekstów	5													30				30	2
10	Język kaszubski dla celów akademickich	5													30				30	2
11	Gramatyka języka kaszubskiego - aspekt praktyczny	2	2																	
12	Dialekty i gwary Pomorza na tle porównawczym	5																		
13	Wiedza o historii języka kaszubskiego	5	5																	
14	Dzieje kaszubszczyzny literackiej	3	3					3			30								30	4
15	Teoria literatury z poetyką	1	1	30				3											30	3
16	Wprowadzenie do interpretacji tekstu literackiego	2						2			30								30	2
17	Literatura pomorska	2													30				30	3
18	Historia literatury kaszubskiej	3	3																	
razem B			30	30	150	0	13	30	30	30	210	0	20	0	180	0	11	0	990	68
C. GRUPA PRZEDMIOTÓW HISTORYCZNO-ETNOGRAFICZNYCH																				
19	Polityka językowa i etniczna w Polsce i w Europie	3													30				30	2
20	Historia Kaszubów	4	3																30	2

RAZEM:	180	90	150	0	27	105	105	270	0	33	120	60	345	0	34	135	15	240	0	26	0	90	195	30	34	30	0	0	30	26	2190	180
--------	-----	----	-----	---	----	-----	-----	-----	---	----	-----	----	-----	---	----	-----	----	-----	---	----	---	----	-----	----	----	----	---	---	----	----	------	-----

* Kursywą zaznaczono przedmioty do wyboru

** Wykład z oferty ogólnouczeniowej

*** Seminarium obejmuje przygotowanie pracy licencjackiej.

****W trakcie I roku studenci zobowiązani są do zaliczenia szkoleń z zakresu BHP oraz ochrony własności intelektualnej.

Praktyki na specjalności nauczycielskiej, składające się z praktyki dydaktycznej (120 + 60godzin) i psychologiczno-pedagogicznej (30 godz.), realizowane są równoległe z realizacją modułu spec. naucz. Student otrzymuje zaliczenie po sem. 3,4,5. Godzin tych nie wlicza się do godzin zajęć.

Moduł D1 realizowany wspólnie z logopedią **Moduł D2** realizowany wspólnie z filologią polską i logopedią, **Wspólnie z logopedią realizowane przedmioty Historia filozofii (3), Teoria literatury z poetyką (15), a z WoT Wprowadzenie do interpretacji tekstu literackiego (16).** Uwaga: przedmioty w całości prowadzone po kaszubsku: 6-12 i 18

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA
W OBSZARZE NAUK HUMANISTYCZNYCH
PROFIL PRAKTYCZNY
KIERUNEK ETNOFILOLOGIA KASZUBSKA

STACJONARNE STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA
OD ROKU AKADEMICKIEGO 2018/2019

„MACIERZ”

(ZESTAWIENIE EFEKTÓW KSZTAŁCENIA Z POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI¹, UNIWERSALNYCH DLA POZIOMU 6², OBSZARU NAUK HUMANISTYCZNYCH³ Z EFEKTAMI KIERUNKOWYMI I MODUŁAMI/PRZEDMIOTAMI)

EFEKTY KSZTAŁCENIA Z POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI ORAZ UNIWERSALNE DLA POZIOMU 6 – SYMBOLE	KIERUNKOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA		NUMER PRZEDMIOTU (spec. nauczyc.)	NUMER PRZEDMIOTU (bez specjalności)
	SYMBOL	OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA		
WIEDZA				
P6S_WG2	K_W01	ma uporządkowaną i zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w sferze edukacyjnej i kulturalnej wiedzę podstawową o miejscu i znaczeniu filologii w kształtowaniu kultury narodowej	4, 18, 22, 23, 25, 33, 38	4, 18, 22, 23, 32
P6S_WG2	K_W02	ma uporządkowaną podstawową wiedzę o systemie językowym kaszubszczyzny literackiej na tle wiedzy o języku polskim zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	6, 10, 11, 13, 14, 23, 24	6, 10, 11, 13, 14, 23, 24
P6S_WG2	K_W03	ma uporządkowaną podstawową wiedzę o historii kaszubszczyzny literackiej na tle innych języków słowiańskich zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	13, 14	13, 14
P6S_WG2	K_W04	ma podstawową wiedzę na temat dialektów i gwar polskich i kaszubskich	8, 12, 13, 19	8, 12, 13, 19

P6S_WG2	K_W05	zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	16, 17, 18, 25, 26, 27, 37	16, 17, 18, 26, 27, 31
P6S_WG2	K_W06	ma podstawową wiedzę z zakresu literatury kaszubskiej, polskiej i powszechnej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	8, 15, 16, 25	8, 15, 16, 29
P6S_WG2	K_W07	ma podstawową wiedzę z zakresu poetyki dzieła literackiego, także dzieła literatury ludowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	8, 19, 22	8, 19, 22, 25, 33
P6S_WG2	K_W08	ma podstawową wiedzę z zakresu antropologii Kaszub i Pomorza zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	20, 21	20, 21
P6S_WG1	K_W09	ma podstawową wiedzę na temat geograficznego, kulturowego, etnicznego i religijnego różnicowania Europy, a w szczególności Polski i Pomorza	19, 20, 21, 22, 27	19, 20, 21, 22
P6S_WG3	K_W10	ma orientację w powiązaniu filologii z innymi obszarami nauk humanistycznych (szczególnie historia, filozofia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo), w szczególności z subdyscyplinami filologicznymi (filologia polska, slawistyka)	3, 9, 14, 20, 21, 27	3, 9, 14, 20, 21, 32
P6S_WG3	K_W11	ma orientację w powiązaniu filologii z wybranymi obszarami nauk społecznych (socjologia, psychologia, pedagogika) oraz obszarem sztuki (dziedzina sztuk muzycznych, plastycznych i teatralnych)	22, 28, 29, 30, 31, 32	22, 28, 29, 30, 31
P6U_W	K_W12	zna elementy kultury, historii i realiów życia codziennego krajów, w których używany jest obcy język nowożytny kształcony w ramach lektoratu	2	2
P6S_WG2	K_W13	zna podstawową terminologię filologiczną	14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 25, 26, 27, 37	14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 26, 27, 32
P6S_WG1	K_W14	ma podstawową wiedzę o systemie oświaty i kultury, szczególnie placówek mających na celu podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej	19, 31, 33, 38, 40, 41	19, 25, 34
P6S_WK1	K_W15	ma podstawową wiedzę o współczesnym życiu literackim i kulturalnym na Pomorzu, orientuje się w realiach życia literackiego i kulturalnego Polski	16, 17, 21, 33, 38	16, 17, 21
P6S_WG1	K_W16	ma podstawową wiedzę o roli edukacji regionalnej i międzykulturowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w instytucjach związanych z oświatą, kulturą i promocją regionu	19, 33, 38, 40, 41	19, 34

P6S_WG/K1	K_W17	ma podstawową wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji oświatowych i kulturalnych szczególnie w obszarach związanych z podtrzymywaniem i rozwijaniem poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej	19, 22, 40, 41	19, 22, 34
P6S_WK	K_W18	ma podstawową wiedzę o prawnych, politycznych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji oświatowych i kulturalnych na Kaszubach związanych z podtrzymywaniem i rozwijaniem poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej w przeszłości i dziś	19, 40, 41	19, 34
P6S_WG1	K_W19	ma podstawową wiedzę o metodyce wykonywania zadań, normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w instytucjach oświatowych i kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem aspektów związanych z podtrzymywaniem i rozwijaniem poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej	31, 32, 34, 39, 40, 41	34
P6S_WK	K_W20	ma wiedzę o znaczeniu komunikacji międzykulturowej w kształtowaniu postaw tożsamościowych, szczególnie na obszarze Kaszub	17, 19, 21, 31	17, 19, 21, 34
P6S_WG3	K_W21	ma wiedzę na temat projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w wybranej sferze działalności zawodowej (szkoły, placówki kultury, media regionalne), poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich grup społecznych, uwzględniającą dystynktywne potrzeby środowiska	35, 36, 40, 41	34
P6S_WK1	K_W22	ma podstawową wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy przede wszystkim w instytucjach oświatowych i kulturalnych	40, 41	34
P6S_WK1	K_W23	zna i rozumie podstawowe założenia ochrony dziedzictwa narodowego, prawa autorskiego, etyki zawodowej	5, 40, 41	5, 34
UMIĘTNOŚCI				
P6S_UW	K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z różnych źródeł mówionych i pisanych	3, 4, 5	3, 4, 5, 28
P6S_UW1	K_U02	posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk językowych, szczególnie dotyczących polszczyzny i kaszubszczyzny literackiej	6, 10, 11, 13, 14, 23, 24, 30	6, 10, 11, 13, 14, 23, 24,
P6S_UW1	K_U03	posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk literackich, szczególnie zachodzących w literaturze polskiej i kaszubskiej	16, 17, 18, 25, 26, 27, 37	16, 17, 18, 26, 27
P6S_UW1	K_U04	posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk kulturowych, szczególnie dotyczących obszaru Kaszub i Pomorza	8, 22	8, 22
P6S_UU	K_U05	samodzielnie uzupełnia wiedzę niezbędną do kształtowania umiejętności	28, 29, 30, 31, 32, 33, 38	25, 34

P6S_UU	K_U06	profesjonalnych związanych z wybraną sferą działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	34, 35, 36, 39, 40, 41	33, 34
P6S_UW1	K_U07	samodzielnie doskonalili umiejętności profesjonalne związane z wybraną sferą działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	12, 14, 17, 18, 19, 21, 22	12, 14, 17, 18, 19, 21, 22
P6S_UW2	K_U08	podjęli próby analizy wybranych procesów i zjawisk społecznych, kulturowych, językowych, literackich charakterystycznych dla obszaru Kaszub i Pomorza	5, 40, 41	5, 34
P6S_UO	K_U09	potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną w planowaniu strategii osiągnięcia określonego celu w wybranej sferze zawodowej: oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41	34
P6S_UO	K_U10	samodzielnie realizuje typowe zadania zawodowe w wybranych sferach działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	3, 5, 6, 11, 13, 15, 18, 20, 23, 25, 29, 31, 42	25, 33, 34,
P6S_UO	K_U11	posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań kształceniowych i zawodowych	33, 35, 36, 39, 40, 41,	33, 34
P6S_UO	K_U12	potrafi pod kierunkiem opiekuna przeprowadzić badania społeczne związane z wybraną sferą działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	7, 33, 38, 40, 41	7, 25, 33, 34
P6S_UO	K_U13	potrafi opisać przebieg i przeprowadzić ewaluację projektu swoich działań	33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41	33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41
P6S_UO	K_U14	odpowiednio dobiera i wykorzystuje dostępne materiały, środki (także nowoczesne technologie) i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań w wybranych sferach działalności zawodowej	40, 41	34
P6S_UO	K_U15	potrafi w podstawowym zakresie stosować przepisy prawa odnoszące się do instytucji związanych z wybraną sferą działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	35, 40, 41	34
P6S_UO	K_U16	potrafi sporządzić wniosek o przyznanie środków na realizację projektu związanego z wybraną sferą działalności zawodowej	33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41	34
P6S_UO	K_U17	potrafi ocenić przydatność różnych metod, praktyk, procedur, wykorzystywanych do realizacji zadań z zakresu wybranej sfery działalności zawodowej oraz wybrać i zastosować właściwy sposób działania	3, 5, 6, 11, 13, 15, 18, 20, 23, 25, 29, 31, 42	3, 5, 6, 11, 13, 15, 18, 20, 23,
P6S_UK	K_U18	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania (w mowie i w piśmie) z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowaniem własnych wniosków	6, 7, 40, 41	6, 7, 34
P6S_UK	K_U18	potrafi porozumiewać się w różnych kontekstach sytuacyjnych z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, w języku polskim i kaszubskim		

P6S_UK	K_U19	potrafi napisać (w języku polskim i kaszubskim) typowe wypowiedzi stylistyczne i użytkowe, dotyczące zagadnień szczegółowych o różnej formie, celu i objętości, z wykorzystaniem podstawowych pojęć teoretycznych oraz źródeł	5, 6, 8, 9, 10, 17, 18, 19, 25, 33, 38	5, 6, 8, 9, 10, 17, 18, 19, 29
P6S_UK	K_U20	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych (w języku polskim i kaszubskim), dotyczących zagadnień szczegółowych językowych, literackich i zawodowych z wykorzystaniem podstawowych badań teoretycznych, źródeł, nowoczesnych technologii	5, 6, 7, 14, 15, 16, 18, 20,	5, 6, 7, 14, 15, 16, 18, 20,
P6S_UK	K_U21	ma umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu minimum B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	2	2
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
P6S_KK	K_K01	potrafi określić zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	4, 6, 7, 8, 9, 10, 26, 28, 29, 31, 33, 37, 38	4, 6, 7, 8, 9, 10, 34
P6S_KK	K_K02	systematycznie pracuje nad własną kompetencją językową i komunikacyjną	2, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 18	2, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 18
P6S_KK	K_K03	potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role	1, 6, 7, 8, 9, 10, 14,	1, 6, 7, 8, 9, 10, 14,
P6S_KK	K_K04	dialogowo rozwiązuje konflikty i konstruuje dobrą atmosferę dla efektywnej pracy	1, 6, 7, 27	1, 6, 7, 33, 34
P6S_KO	K_K05	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania	33, 34, 35, 36, 38, 39	25, 29, 33
P6S_KO	K_K06	potrafi efektywnie organizować swoją pracę i ocenić w sposób krytyczny stopień zaawansowania realizowanych działań	3, 5, 6, 11, 13, 15, 18, 20, 23, 25, 29, 31, 42	3, 5, 6, 11, 13, 15, 18, 20, 23, 25
P6S_K	K_K07	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu, rozstrzyga dylematy, weryfikuje działania	30, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41	25, 33, 34
P6S_K	K_K08	rozumie potrzebę dbania o dziedzictwo narodowe, poprawność i czystość języka dla zachowania tożsamości jednostkowej i zbiorowej, ma świadomość kompleksowej natury języka oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	6, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 22, 23, 24	6, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 22, 23, 24
P6S_KR1	K_K09	aktywnie pracuje na rzecz edukacji regionalnej (językowej i kulturowej)	40, 41	34
P6S_KR1	K_K10	jest na bieżąco z najważniejszymi tendencjami w kulturze współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień regionalnych i międzykulturowych	6, 9, 17, 18, 22, 25	6, 9, 17, 18, 22

SYMBOLE EFEKTÓW KSZTAŁCENIA Z POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI ORAZ UNIWERSALNYCH DLA POZIOMU 6:

P6U_W, P6U_U, P6U_K – EFEKTY KSZTAŁCENIA z Ustawy o ZSK (1)

P6S_WG, P6S_WK, P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_KK, P6S_KO, P6S_KR – UNIWERSALNE EFEKTY KSZTAŁCENIA z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2)

P6S_WG1, P6S_WG2, P6S_WG3, P6S_WK1, P6S_WG/K1, P6S_UW1, P6S_UW2, P6S_KR1 – OBSZAROWE EFEKTY KSZTAŁCENIA z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (3)

1. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz. U. z 2016 r. poz. 64, 1010.
2. Rozporządzenie Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., Dz. U. z 30 września 2016 r., poz. 1594; Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziomy 6 – 8;
3. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., Dz. U. z 30 września 2016 r., poz. 1594; Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poszczególnych obszarów kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego